

Věstník MŽP ČR, částka 3/2017

Metodická instrukce

odboru obecné ochrany přírody a krajiny a odboru legislativního Ministerstva životního prostředí

k aplikaci §8 a §9 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“) upravujících povolení ke kácení dřevin rostoucích mimo les a náhradní výsadbu a odvozy.

Článek 1

Úvodní ustanovení

1.1 Metodická instrukce vysvětluje pojmy uváděné v ZOPK a ve vyhlášce č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení, (pokud již nejsou těmito předpisy přímo definovány) a zabývá se postupem orgánů ochrany přírody (dále jen „OOP“) podle §8 a §9 ZOPK ve vztahu ke kácení dřevin rostoucích mimo les (dále jen „dřeviny“) a k ukládání náhradních výsadeb. Působnosti OOP související s ochranou dřevin jsou uvedeny v příloze č. 1. Účelem metodické instrukce je sjednocení výkonu státní správy při povolování kácení dřevin a ukládání opatření ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin.

1.2 Metodická instrukce je určena zejména OOP, ale mohou ji využít i vlastníci a správci pozemků, které nejsou určeny k plnění funkcí lesa. Metodická instrukce má přispět ke zlepšení ochrany dřevin v rámci ochrany přírody a krajiny, která je veřejným zájmem. OOP se při své činnosti řídí základními zásadami činnosti správních orgánů podle správního řádu, promítnutými do podmínek správní činnosti OOP podle ZOPK.

Článek 2

Pojmy

2.1 Kácení dřevin (k §8 odst. 1 ZOPK)

Kácením dřevin se rozumí odstranění jejich nadzemní části ve výšce pařezu. V případě dřevin s pařezovou výmladností je strom pokácen, resp. kácení je dokončeno i v případě, kdy po odstranění kmene stromu dojde k růstu nového kmene nebo nových kmenů ze spících pupenů v pařezové části kmene nebo z již existujících pařezových výmladků, které při kácení kmene nebyly odstraněny. Vyrostě-li v průběhu času pařezovou výmladností nový strom, pak taková dřevina požívá ochrany jako běžná dřevina. Přitom pařez lze chápat jako část stromu (zpravidla bázi kmene), která zůstává zakotvena kořeny v zemi. Obvyklá výška pařezu je 1/3 průměru kmene na pařezu. V případě náročných terénních podmínek lze ponechat i pařez přiměřeně vyšší. Torzem stromu se rozumí ponechání kmene vyššího, než je obvyklá výška pařezu. Pokud není torzo stromu výsledkem přirozeného působení přírodních procesů, nelze jeho umělé vytváření chápat jako kácení dřevin, ale zpravidla jako nedovolený zásah do dřevin ve smyslu §2 odst. 1 vyhlášky č. 189/2013 Sb., pokud nejde o zásah prováděný podle odst. 2 téhož ustanovení.

2.2 Funkční a estetický význam dřevin (k §8 odst. 1 ZOPK)

Funkční význam dřevin je výsledkem vyhodnocení souboru všech společenských a ekologických funkcí ve smyslu §1 písm. b) vyhlášky č. 189/2013 Sb., jako souboru funkcí ovlivňujících životní prostředí. Estetický význam dřevin je pak dán jejich působením na vnímání člověka, tj. jak prostřednictvím všech smyslů dřevina působí na city člověka a jaké v něm vzbuzuje subjektivní dojmy.

2.3 Závažné důvody pro kácení dřevin (k §8 odst. 1 ZOPK)

Závažné důvody pro kácení dřevin jsou skutečnosti, které nelze účinně eliminovat přiměřenými a obvykle dostupnými prostředky nebo postupy jinak, než pokácením dřeviny. Vzhledem k rozdílnému funkčnímu a estetickému významu konkrétních dřevin na konkrétních stanovištích mohou být stejné důvody ke kácení uváděné v žádosti o kácení posouzeny ze strany OOP odlišně.

2.4 Kácení na silničních pozemcích (k §8 odst. 1 ZOPK)

Kácením dřevin na silničních pozemcích se rozumí kácení na pozemcích, na nichž je umístěno těleso dálnice, silnice a místní komunikace a silniční pomocný pozemek (§11 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích). Roste-li dřevina na vozovkách, dopravních ostrůvcích a krajnicích dálnice, silnice a místní komunikace, tvoří pevnou překážku ve smyslu §29 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb. Při jejím odstranění (kácení) z důvodu ohrožení bezpečnosti užití pozemní komunikace, neúměrného ztížení použití silničních pozemků k účelům údržby komunikací nebo neúměrného ztížení obhospodařování sousedních pozemků se postupuje podle §15 téhož zákona. Podle něj je vlastník dálnice, silnice a místní komunikace oprávněn kácet dřeviny a postupuje přitom podle ZOPK (zejména §8). Nejde-li o kácení v krajní nouzi (§8 odst. 4 ZOPK), je ke kácení nezbytné povolení OOP podle §8 odst. 1 ZOPK, jakož i jiné správní akty vyžadované ZOPK (souhlas, výjimky apod.).

Povolení ke kácení dřevin rostoucích na silničních pozemcích je možné vydat jen po dohodě se silničním správním úřadem. Dohodou se rozumí vyjádření silničního správního úřadu podle části čtvrté správního řádu. Dohodu je třeba chápat jako procesní náležitost, která má pomoci OOP k posouzení závažnosti důvodů ke kácení uvedených žadatelem ve vztahu k veřejnému zájmu na ochraně dřevin (ochrana dřevin vs. ochrana bezpečného provozu na pozemní komunikaci). Silničními správními úřady jsou Ministerstvo dopravy ve věcech dálnic a rychlostních silnic, krajský úřad ve věcech silnic I. třídy (s výjimkou rychlostních), obecní úřad obce s rozšířenou působností pro silnice II. a III. třídy a obecní úřady ve věcech místních komunikací a veřejně přístupných účelových komunikací.

2.5 Porost (k §8 odst. 2 ZOPK)

Porostem se rozumí soubor dřevin (keřovitého, stromovitého vzrůstu nebo jejich kombinace), který vytváří kompaktní celek plošného charakteru se specifickými podmínkami (např. mikroklimatem, převážně souvislým zápojem, vzájemnými vazbami), v němž se dřeviny významně ovlivňují a zpravidla si konkurují, a který vyžaduje výchovnou probírku nebo v něm dochází k samovolné redukci počtu jedinců. Za porost proto nelze považovat např. stromořadí (liniové uspořádání stromů ve smyslu §1 písm. d) vyhlášky č. 189/2013 Sb.) nebo jiné skupiny dřevin (např. rozvolněnou skupinu dřevin nebo solitérních jedinců v parcích a na hřbitovech, příp. i ve volné krajině), ve kterých nevznikají specifické podmínky porostu a vzájemné působení dřevin, a tudíž i výchovné zásahy jsou minimalizovány, resp. mají charakter ošetřování jednotlivých dřevin. Typickým příkladem porostu je zapojený porost dřevin ve smyslu §1 písm. a) vyhlášky č. 189/2013 Sb., nebo intenzivně pěstovaný zapojený ovocný sad.

2.6 Pěstební důvody kácení dřevin (k §8 odst. 2 ZOPK)

Pěstební důvody kácení dřevin zahrnují kácení prováděné za účelem obnovy porostů nebo výchovné probírky porostů dřevin. Účelem obou typů zásahů je obnova, zachování či zvýšení funkčního a estetického významu porostů dřevin při respektování jejich vývojové dynamiky nebo usměrnění jejich vývoje úpravou druhové nebo prostorové skladby.

2.7 Obnova porostů (k §8 odst. 2 ZOPK)

Obnovou porostů se rozumí proces nahrazování stávajícího, nejčastěji dospělého porostu, který je odstraňován kácením, novou generací dřevin zpravidla záměrnou výsadbou, případně s využitím přirozené obnovy ze semen nebo výmladků. Účelem obnovy porostů je dlouhodobé udržení porostu stejného charakteru na konkrétní lokalitě, jako byl porost předcházející.

2.8 Výchovná probírka porostů (k §8 odst. 2 ZOPK)

Výchovná probírka je prováděna pomocí kladného nebo záporného výběru, při kterém dochází v průběhu růstu porostu ke snižování počtu jedinců odstraňováním nežádoucích jedinců, a to s cílem zlepšení jeho stability a zajištění dlouhodobé existence, a to vždy s ohledem na konkrétní požadovanou funkci porostu. V rámci kladného výběru jsou uvolňovány stromy, případně keře, které svým druhem, vzrůstem, tvarem a zdravotním stavem splňují požadavky, které jsou z hlediska funkce porostu preferovány, a jsou tak vytvořeny podmínky pro optimální vývoj cílových jedinců a uplatnění jejich vlastností, na které je plnění funkcí porostu vázáno. Kácením sousedních jedinců jsou tyto jejich vlastnosti podpořeny a je jim zajištěn dostatečný prostor pro růst. Při záporném výběru jsou odstraňováni jedinci s vlastnostmi, které naplňování funkcí porostu brání a pro které je možné je považovat za nežádoucí. Jde např. o jedince ve špatném zdravotním stavu nebo jedince poškozené abiotickými a biotickými vlivy. V parcích může jít o dřeviny s růstovými vadami, s nedostatečným nebo naopak přílišným vzrůstem. V porostech s vysokým podílem ekologických funkcí může jít o dřeviny nežádoucího nebo nepůvodního druhu, často s invazním potenciálem.

2.9 Zdravotní důvody kácení (§8 odst. 2 ZOPK)

Zdravotním důvodem pro kácení dřevin jsou situace, kdy stav a rozsah napadení dřevin významně ohrožuje okolní dřeviny. Může se jednat o výjimečné případy napadení dřevin epidemickými chorobami a masivního (kalamitního) napadení škůdci a patogeny ve smyslu §7 odst. 2 ZOPK. Za kácení ze zdravotních důvodů nelze považovat kácení suchých dřevin.

2.10 Břehové porosty a jejich údržba (k §8 odst. 2 ZOPK)

Údržbu břehových porostů při správě vodních toků zajišťuje správce vodního toku tak, aby zůstaly zachovány funkce břehových porostů, a aby se tyto nestaly překážkou znemožňující plynulý odtok vody při povodni [§47 odst. 2 písm. b) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a změně některých zákonů (vodní zákon)]. Správce vodního toku je podle §49 odst. 1 písm. b) vodního zákona oprávněn odstraňovat nebo nově vysazovat stromy a keře na pozemcích v šířce 10, 8 a 6 metrů od břehové čáry vodního toku (podle druhu vodního toku dle §49 odst. 2 vodního zákona).¹ Při kácení těchto dřevin je nutné postupovat dle §8 odst. 2 ZOPK (oznamovací režim). Jelikož se často jedná o kácení dřevin, které jsou součástí významného krajinného prvku podle §3 odst. 1 písm. b) ZOPK (vodní tok, údolní niva), pak k zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení nebo k ohrožení či oslabení ekologicko stabilizační funkce významného krajinného prvku, je třeba závazné stanovisko OOP podle §4 odst. 2 ZOPK, které představuje hlavní nástroj ochrany břehových porostů (viz bod 3.2.1 a 3.2.7). Při obnově břehových porostů se přednostně využívají přirozené procesy (zejména kořenová a pařezová výmladnost, využití náletových dřevin). V případě výsadeb se využívají v místě původní druhy, které odpovídají daným stanovištním podmínkám.

2.11 Ochranné pásmo zařízení elektrizační a plynárenské soustavy (k §8 odst. 2 ZOPK)

Ochranné pásmo zařízení elektrizační soustavy, resp. plynárenské soustavy je definováno a vymezeno v §46, resp. v §68 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní

správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů. Ochrana dřevin v okolí nadzemních vedení elektrizační soustavy je podrobně rozpracována v Metodické instrukci odboru obecné ochrany přírody a krajiny MŽP pro zajišťování agendy ochrany dřevin rostoucích mimo les v okolí nadzemních vedení elektrizační soustavy.²

2.12 Odstraňování dřevin za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze (k §8 odst. 2 ZOPK)

Odstraňováním dřevin za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze je chápáno kácení dřevin rostoucích na stavbě dráhy, na stavbách na dráze, v obvodu dráhy, v ochranném pásmu dráhy³, případně i na pozemcích v sousedství dráhy jako součást opatření k ochraně dráhy ve smyslu §10 zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o drahách“). Postupu podle §8 odst. 2 ZOPK se využije vždy, nejde-li o kácení v krajní nouzi (§8 odst. 4 ZOPK), nebo podle §8 odst. 3 ZOPK. Odstraňování dřevin ze strany provozovatelů dráhy za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze musí být oznámeno písemně nejméně 15 dnů předem orgánu ochrany přírody, který je může pozastavit, omezit nebo zakázat, pokud odporuje požadavkům na ochranu dřevin. Orgán ochrany přírody však tak může učinit na rozdíl od ostatních možností kácení dřevin dle §8 odst. 2 ZOPK (viz bod č. 4.3) pouze na základě souhlasného závazného stanoviska drážního správního úřadu, vydávaného příslušným regionálním pracovištěm (Územním odborem Praha, Plzeň, Olomouc) podle §56a odst. 2 zákona o drahách.

2.13 Zřejmé a bezprostřední ohrožení života či zdraví nebo hrozící škoda značného rozsahu (k §8 odst. 4 ZOPK)

Za stav dřevin, který zřejmě a bezprostředně ohrožuje život či zdraví, resp. zřejmě a bezprostředně hrozí škoda značného rozsahu (kácení v krajní nouzi), se považuje takový stav, kdy strom jeví známky akutního selhání celého jedince nebo jeho významné části (např. staticky nestabilní částečně vyvrácený strom), které nelze přiměřenými a obvykle dostupnými prostředky účinně napravit. Obvykle je to stav stromu, který vznikl vnějším nepředvídatelným zásahem (např. po bouři, větru, působením sněhu, ledovky, sesuvem půdy apod.). Jedná se o situaci, kdy hrozí nebezpečí z prodlení a nelze čekat na vydání povolení o kácení dřeviny (případně souhlas se zásahem do významného krajinného prvku nebo rozhodnutí o zrušení ochrany památného stromu či souhlas s ošetřením památného stromu), čímž by docházelo k neúměrnému zvyšování či prodlužování rizika ohrožení života či zdraví lidí. Pro definování škody značného rozsahu lze podřídně využít definici obdobného pojmu v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Ten definuje značnou škodu jako škodu dosahující částky nejméně 500.000 Kč.

2.14 Náhradní výsadba (k §9 odst. 1 ZOPK)

Náhradní výsadba je nástrojem ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením dřeviny. Náhradní výsadba dřevin (stromů či keřů) podle §9 ZOPK je stanovována přiměřeně k ekologické újmě, ke které kácením došlo.

2.15 Následná péče o dřeviny (k §9 odst. 1 ZOPK)

Následnou péčí o dřeviny se rozumí souhrn opatření a zásahů na dřevině či jejím okolí, které vytvářejí optimální podmínky pro růst dřevin a vedou ke zdárnému vývoji vysazených jedinců. Jedná se zejména o provádění výchovných řezů, pravidelnou kontrolu, případnou úpravu či odstraňování kotvících a ochranných prvků, zálivku, kypření, hnojení, odplevelování, ochranu proti chorobám a škůdcům, ochranu před vlivem mrazu a doplňování mulče.

2.16 Pozemky vhodné pro náhradní výsadbu (k §9 odst. 2 ZOPK)

Seznam pozemků vhodných pro náhradní výsadbu je povinen v souladu s §76 odst. 1 písm. a) ZOPK vést příslušný obecní úřad. Pokud je nezbytné uložit náhradní výsadbu na pozemku jiného vlastníka, než žadatele o kácení dřevin, musí s tímto záměrem tento vlastník vyslovit souhlas. Pro náhradní výsadbu je především žádoucí zvolit takové pozemky, na kterých je v souladu s územně plánovací dokumentací zajištěna dlouhodobá perspektiva vysazených dřevin.

2.17 Odvod (k §9 odst. 3 ZOPK)

Finanční kompenzace za kácení dřevin z důvodu výstavby tehdy, není-li uložena náhradní výsadba, a kompenzace za protiprávní kácení dřevin formou odvodu nejsou v praxi aplikovatelné, neboť výše odvodů a podmínky pro jejich ukládání nejsou zákonem stanoveny.

Článek 3

Aplikace §8 odst. 1 ZOPK (kácení dřevin na základě povolení)

3.1 Obecný postup

3.1.1 Povolení ke kácení dřevin je vydáváno ve správním řízení. Při správních úkonech se postupuje podle zákona [č. 500/2004 Sb.](#), správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a podle [§83](#) ZOPK.

3.1.2 V rámci vyhodnocení úplnosti žádosti o povolení kácení se ověří, zda žádost má náležitosti stanovené v [§4](#) odst. 1 vyhlášky č. 189/2013 Sb.

3.1.3 Doporučuje se na místě ověřit údaje uvedené v žádosti, zejména identifikaci předmětných dřevin (ověření příslušnosti dřevin k danému pozemku a jejich polohy na něm), určení druhu dřevin a jejich velikosti, posouzení jejich zdravotního stavu a funkčního a estetického významu a ověření důvodů ke kácení uvedených žadatelem. Dále se prověřují skutečnosti související s ostatními zájmy chráněnými podle ZOPK (viz kap. 3.2), které jsou důležité pro správní úvahu OOP, případně jako podklad pro další správní řízení.

3.1.4 Vyhodnocení funkčního a estetického významu (viz bod č. 2.2 Funkční a estetický význam dřevin) se obvykle provádí slovně s ohledem na konkrétní podmínky na základě souhrnu jednotlivých funkcí, které dřevina plní (např. zdravotněhygienická funkce v urbanizovaném prostoru obce, ekologicko-stabilizační funkce, krajinná dominanta, dřevina jako biotop pro další organismy), a dílčích kritérií popisujících stav dřeviny (zejména zdravotní stav, vitalita, perspektiva dřevin) s přihlédnutím ke konkrétnímu stanovišti a místu v krajině. OOP zvažuje, zda dochází k synergickému působení funkcí nebo zda převažuje pouze jedna funkce nad ostatními, a k tomu přihlíží ve své správní úvaze. Součástí vyhodnocení funkčního a estetického významu je úvaha o vzniku ekologické újmy, která kácením dřevin vznikne, resp. o jejím rozsahu.

3.1.5 OOP následně zváží funkční a estetický význam dřeviny na straně jedné a závažnost důvodů pro její pokácení na straně druhé. Poté objektivně posoudí a náležitě odůvodní, zda zájem na pokácení dřeviny převyšuje veřejný zájem na jejím zachování.⁴ Teprve na základě této úvahy lze vydat rozhodnutí o povolení kácení. Pokud kácením vznikne ekologická újma, součástí rozhodnutí o povolení kácení je uložení náhradní výsadby k její kompenzaci. Způsob ukládání náhradní výsadby je podrobněji popsán v čl. 8.

3.1.6 Rozhodnutí o povolení kácení musí být vždy řádně odůvodněno, a to i v případě, že se plně vyhovuje žadateli, případně všem účastníkům řízení. Z odůvodnění rozhodnutí musí být patrné, jak OOP vyhodnotil funkční a estetický význam dřevin a jak provedl správní uvážení o

závažnosti důvodů pro povolení kácení. V případě rozhodnutí o povolení ke kácení dřevin nelze postupovat podle §68 odst. 4 správního řádu, podle kterého není odůvodnění rozhodnutí třeba, jestliže správní orgán všem účastníkům v plném rozsahu vyhoví.⁵

3.2 Postup při souběhu s jinými ochrannými režimy podle ZOPK

3.2.1 V rámci vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin (viz bod 3.1.4) OOP vhodným způsobem ověřuje (při místním šetření, resp. ohledání věci na místě, náhledem do nálezových databází, do katastru nemovitostí, do územního plánu apod., či v pochybnostech dotazem na příslušný OOP), zda by případným kácením nemohlo dojít k ohrožení jiných zájmů chráněných podle ZOPK, např. ochrany památných stromů, ochrany významných krajinných prvků (VKP), volně žijících ptáků, krajinného rázu, zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, zvláště chráněných území, ptačích oblastí a evropsky významných lokalit. Skutečnost dotčení jiného ochranného režimu podle ZOPK může rovněž vyplývat z podkladů předložených samotným žadatelem o povolení kácení (např. k žádosti o povolení kácení může být předloženo potřebné rozhodnutí příslušného OOP).

3.2.2 Jestliže by kácení dřevin mohlo vést k ohrožení jiných zájmů chráněných podle ZOPK a potřebné pravomocné rozhodnutí OOP příslušného ve věci dotčení jiného ochranného režimu (podrobně viz body 3.2.7 až 3.2.16) nebylo předloženo samotným žadatelem o povolení kácení, je nejprve nezbytné řešit tyto otázky jako předběžnou otázku v souladu s §57 správního řádu. OOP může v souladu s §64 odst. 1 písm. c) správního řádu řízení o žádosti o povolení kácení dřevin přerušit, obvykle tak, že vyzve žadatele, aby v určené lhůtě podal žádost o zahájení řízení příslušným OOP.

3.2.3 Podle §90 odst. 1 věty druhé ZOPK „souhlasy a závazná stanoviska vydávaná podle tohoto zákona jako podklad pro rozhodnutí podle zvláštního právního předpisu (typicky rozhodnutí podle stavebního zákona) jsou závazným stanoviskem podle správního řádu“ (§149 správního řádu). Ke kácení, o němž se rozhoduje podle ZOPK (nikoli podle zvláštního zákona), proto musí být příslušná povolení, souhlasy, závazná stanoviska či další správní akty k tomu příslušných OOP vydány formou samostatného správního rozhodnutí. Výjimkou je stanovisko podle §45i odst. 1 ZOPK (viz bod 3.2.14), které je úkonem podle části čtvrté správního řádu.

3.2.4 Kácení dřevin může OOP povolit v případě dotčení jiného ochranného režimu podle ZOPK až po získání potřebného rozhodnutí k tomu příslušného OOP, příp. stanoviska podle §45i odst. 1 ZOPK.

3.2.5 Jestliže je rozhodnutí příslušného OOP nesouhlasné, musí OOP rozhodnout tak, že se kácení nepovoluje (přednost jiného ochranného režimu podle ZOPK je zásadní skutečností pro vyhodnocení funkčního významu dřevin). Jestliže je rozhodnutí příslušného OOP souhlasné, částečně souhlasné, souhlasné s podmínkami, může OOP kácení povolit jen v rozsahu a za podmínek (včetně uložení náhradní výsadby), které nejsou v rozporu s podmínkami stanovenými v rozhodnutí příslušného OOP. Rozhodnutí příslušného OOP ve věci jiného ochranného režimu podle ZOPK nezbavuje OOP, vedoucí řízení o žádosti o povolení kácení dřevin, povinnosti vyhodnotit v souladu s ustanovením §8 odst. 1 funkční a estetický význam dřevin a provést správní uvážení o závažnosti důvodů pro povolení kácení. Pokud OOP neshledá závažné důvody pro povolení kácení dřevin, takové kácení nepovolí, a to i v případě souhlasného rozhodnutí příslušného OOP ve věci jiného ochranného režimu podle ZOPK.

3.2.6 Pokud je k vydání rozhodnutí o povolení kácení dřevin a rozhodnutí o povolení, souhlasu, závazném stanovisku ve věci jiného ochranného režimu podle ZOPK příslušný též OOP, může v souladu s §83 odst. 4 ZOPK obě řízení spojit.

3.2.7 V případě žádosti o povolení kácení dřevin, které jsou součástí VKP, a kácení dřevin by mohlo vést k poškození či zničení VKP či ohrožení nebo oslabení jeho ekostabilizační funkce, je nutné závazné stanovisko příslušného OOP k zásahu do VKP podle §4 odst. 2 ZOPK. Z toho vyplývá, že závazné stanovisko je potřeba i v případě, že je zde byť jen možnost, že by jeho ekostabilizační funkce byla ohrožena nebo oslabena.

3.2.8 Dřeviny zvláště chráněné podle §48 a §49 ZOPK jsou uvedeny v příloze č. II (Seznam zvláště chráněných druhů rostlin) vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Nesplňují-li předmětné dřeviny podmínky uvedené v §49 odst. 2 ZOPK⁶, nebo jde-li o kriticky či silně ohrožené druhy (§49 odst. 4 ZOPK), nelze kácení povolit, pokud není příslušným OOP povolena výjimka podle §56 ZOPK.

3.2.9 Týká-li se žádost o povolení ke kácení dřeviny, která je biotopem zvláště chráněného druhu, a jejím kácením by mohlo dojít k porušení základních ochranných podmínek definovaných v §49 odst. 1 a 50 odst. 2 ZOPK, nelze kácení dřevin povolit, pokud není příslušným OOP povolena výjimka podle §56 ZOPK.

3.2.10 Je-li kácení činností vázanou na souhlas OOP v rámci bližších ochranných podmínek zvláště chráněného území, nelze kácení povolit, pokud není příslušným OOP vydán souhlas podle §44 odst. 3 ZOPK.

3.2.11 Může-li kácením dojít k poškození nebo ničení hnízd a vajec nebo odstranění hnízd druhů ptáků, kteří volně žijí na území členských států Evropské unie, anebo k vyrušování těchto ptáků [vyrušování významné z hlediska cílů směrnice Rady 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků (konsolidované znění)], nelze kácení povolit, pokud není příslušným OOP stanoven odchylný postup podle §5b odst. 1 ZOPK.

3.2.12 Může-li být kácením dřeviny (dřevin) snížen nebo změněn krajinný ráz (snížením jeho estetické a přírodní hodnoty), nelze kácení povolit, pokud není příslušným OOP vydán souhlas podle §12 odst. 2 ZOPK.

3.2.13 Nachází-li se dřevina na území ptačí oblasti a kácení je činností vázanou na souhlas OOP (viz jednotlivá nařízení vlády, kterými se ptačí oblasti vymezují), nelze kácení povolit, pokud není příslušným OOP vydán souhlas podle §45e odst. 2 ZOPK.

3.2.14 Mohlo-li by kácení samostatně nebo ve spojení s jinými záměry významně ovlivnit příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost EVL nebo ptačí oblasti, nelze kácení povolit, pokud není příslušným OOP vydáno stanovisko vylučující významný vliv podle §45i odst. 1 ZOPK.

3.2.15 Mohlo-li by kácení vést k závažnému nebo nevratnému poškození či zničení předmětu ochrany evropských stanovišť anebo stanovišť evropsky významných druhů vyžadujících územní ochranu a byla-li by narušena jejich celistvost, nelze kácení povolit, pokud není příslušným OOP vydán souhlas podle §45c odst. 2 ZOPK. Vedle toho platí, že povolení, souhlas, kladné stanovisko nebo výjimku ze zákazu podle tohoto zákona pro evropsky významnou lokalitu nebo ptačí oblast může udělit OOP pouze v případě, že bude vyloučeno závažné nebo nevratné poškození přírodních stanovišť a biotopů druhů, k jejichž ochraně je evropsky významná lokalita nebo ptačí oblast určena, ani nedojde k soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné z hlediska účelu tohoto zákona (§45g ZOPK).

3.2.16 Dřeviny vyhlášené jako památné stromy podle §46 odst. 1 ZOPK nelze za doby trvání

jejich ochrany kácet (§46 odst. 2 ZOPK). V případě odůvodněné žádosti o jejich kácení je nutné před vydáním rozhodnutí o povolení ke kácení zrušit ochranu předmětného památného stromu podle §46 odst. 4 ZOPK ve smyslu ustanovení §56 odst. 1 tohoto zákona.

3.2.17 Má-li kácení dřevin (zejména vzhledem k rozsahu) charakter závažného zásahu, který by se mohl dotknout zájmů chráněných podle části druhé, třetí a páté ZOPK, může OOP příslušný k jeho povolení rozhodnout o provedení přírodovědného průzkumu dotčených pozemků a písemného hodnocení vlivu zamýšleného zásahu na rostliny a živočichy (biologické hodnocení) podle §67 ZOPK.

3.3 Postup při souběhu s ustanoveními jiných zákonů

3.3.1 Podléhá-li záměr (stavba) podle stavebního zákona posuzování v územním i stavebním řízení a je-li k jeho realizaci nezbytné kácení dřevin vyžadující povolení OOP podle §8 odst. 1 ZOPK, může OOP toto povolení vydat až v momentě, kdy je dán závažný důvod pro pokácení dřevin spočívající v plánované výstavbě. Podle aktuální judikatury Nejvyššího správního soudu může být závažný důvod pro pokácení dřevin spočívající v plánované výstavbě dán teprve v okamžiku, kdy nabude právní moci územní rozhodnutí o umístění této stavby, v němž se jednoznačně vymezí rozsah a situování stavby, a bude tak poprvé najisto postaveno, které dřeviny by při realizaci stavby musely být pokáceny.⁷

3.3.2 V případě, že jsou dřeviny součástí národní kulturní památky nebo kulturní památky chráněné zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o státní památkové péči), je nutné postupovat ve spolupráci s příslušným orgánem památkové péče. Zákon o státní památkové péči uvádí, že pokud při rozhodování jiného orgánu mohou být dotčeny zájmy státní památkové péče, je tento jiný orgán povinen vyžádat si závazné stanovisko orgánu státní památkové péče.⁸ Kácení lze v tomto případě povolit pouze za předpokladu souhlasného závazného stanoviska orgánu památkové péče. Pokud však OOP po vyhodnocení ekologické a estetické funkce dřevin a závažnosti důvodů kácení shledá, že nejsou splněny předpoklady pro povolení kácení, takové kácení nepovolí, a to i v případě souhlasného závazného stanoviska vydaného orgánem státní památkové péče.

Ke kácení dřevin za účelem obnovy nemovité kulturní památky podle §14 zákona o státní památkové péči je vedle závazného stanoviska k obnově kulturní památky vydávaného orgánem státní památkové péče zásadně třeba povolení podle §8 odst. 1 ZOPK, nejsou-li shledány důvody pro postup podle §8 odst. 2, 3 nebo 4 ZOPK.

3.3.3 Pokud má být kácení dřevin nařízeno jako opatření podle §10 odst. 1 zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, pak v řízení vedeném drážním správním úřadem o rozsahu a způsobu provedení nezbytných opatření a o tom, kdo je provede, má OOP (obecní úřad obce s rozšířenou působností) dle §65 a §90 odst. 15 ZOPK postavení dotčeného orgánu. Drážní úřad je povinen informovat OOP o zahájení tohoto správního řízení. OOP vydá v rámci řízení vyjádření z hlediska požadavků na ochranu dřevin, případně závazné stanovisko k dotčení jím chráněných zájmů (např. k zásahu do VKP nebo do krajinného rázu). Jestliže by nařizované kácení mohlo vést k ohrožení jiných zájmů ZOPK, k jejichž ochraně není OOP příslušný, informuje tento ve vyjádření zároveň o nutnosti získat potřebné povolení (výjimku), souhlas či stanovisko podle ZOPK. Drážní úřad a OOP by měly v řízení úzce spolupracovat a v souladu s dikcí §65 ZOPK se dohodnout na rozsahu a způsobu nařizovaného kácení. Není-li rozhodnutí drážního úřadu o nařízení kácení v souladu s požadavky na ochranu dřevin nebo jinými ochrannými režimy podle ZOPK, je OOP oprávněn nařízené kácení omezit nebo zakázat podle §66 ZOPK.

Pokud má být kácení dřevin nařízeno jako opatření podle §35 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o

pozemních komunikacích, pak v řízení vedeném silničním správním úřadem o rozsahu a způsobu provedení nezbytných opatření a o tom, kdo je provede, je nezbytné řešit povolení kácení dřevin jako předběžnou otázku. I k nařízenému kácení podle zákona o pozemních komunikacích je nezbytné opatřit si povolení ke kácení, jakož i jiné správní akty vyžadované ZOPK. Silniční správní úřad a OOP by měly v obou řízeních úzce spolupracovat a dohodnout se na rozsahu a způsobu kácení.

3.3.4 Kácení náletových dřevin na hrázích vodních děl sloužících k ochraně před povodněmi, ke vzdouvání vody nebo k akumulaci vody podle §59 odst. 1 písm. j) vodního zákona.⁹

Povinnost oznámit kácení dřevin rostoucích na hrázích založená ustanovením §59 odst. 1 písm. j) vodního zákona vlastníkem vodního díla je zvláštní „oznamovací“ povinností oproti povinnosti oznámit kácení z titulů stanovených v §8 odst. 2 ZOPK. Ustanovení o ochraně dřevin a o povolování jejich kácení (§7 a 8 ZOPK) se při postupu podle §59 odst. 1 písm. j) vodního zákona nepoužijí, tedy ani oznámení kácení dřevin na hrázích se neřídí oznamovacím režimem §8 odst. 2 ZOPK a §4 vyhlášky č. 189/2013 Sb. Vlastník vodního díla je povinen oznámit OOP kácení všech dřevin - tedy i těch, které nedosahují obvodu kmene 80 cm ve výčetní výšce 130 cm nad zemí, neboť §59 odst. 1 písm. j) vodního zákona žádný limit pro oznámení nestanoví. OOP na základě došlého oznámení prověří, zda se skutečně jedná o náletové dřeviny (dřeviny, u kterých je jednoznačně zřejmé, že nebyly uměle vysazeny), popřípadě (je-li to v daném případě možné), zda je kácení dřevin z hlediska údržby vodního díla v řádném stavu [§59 odst. 1 písm. b) vodního zákona] nezbytné. OOP dále prověří (je-li třeba, i dotazem k jinému příslušnému OOP), zda zamýšleným kácením nedojde k porušení podmínek ochrany památných stromů (§46 ZOPK), podmínek ochrany zvláště chráněných rostlin a živočichů (§49 a 50 ZOPK) a ochrany volně žijících ptáků (§5a ZOPK).

Pokud OOP dospěje k názoru, že se nejedná o náletové dřeviny, nebo k názoru, že by kácením dřevin došlo k nedovolenému zásahu do ochranného režimu památného stromu, do ochranného režimu zvláště chráněných druhů rostlin, zvláště chráněných živočichů nebo volně žijících ptáků, postupuje neprodleně tak, aby bylo zabráněno činnosti v rozporu se ZOPK. Nepostačí-li samotné informování vlastníka vodního díla a upozornění na nutnost získat pravomocné povolení ke kácení dřevin, resp. pravomocnou výjimku ze zákazů u památných stromů, zvláště chráněných druhů rostlin nebo živočichů (§56 ZOPK) či stanovení odchylného postupu (§5b odst. 1 ZOPK), je nutné kácení omezit nebo zakázat podle §66 ZOPK.

3.3.7 Kácení dřevin v okolí nadzemních vedení elektrizační soustavy - viz Metodická instrukce odboru obecné ochrany přírody a krajiny MŽP pro zajišťování agendy ochrany dřevin rostoucích mimo les v okolí nadzemních vedení elektrizační soustavy².

Článek 4

Aplikace §8 odst. 2 ZOPK (Oznámení o kácení dřevin)

4.1 Vyhodnocení oprávněnosti podání oznámení o kácení dřevin provádí OOP podle §8 odst. 2 ZOPK.

4.2 Při vyhodnocení úplnosti oznámení se OOP řídí ustanovením §4 odst. 2 vyhlášky č. 189/2013 Sb.

4.3 Při vyhodnocení odůvodněnosti kácení vyplývají důvody ke kácení ze základních pojmů (viz bod č. 2.6 až 2.12), případně vydaných metodických pokynů (Společné sdělení odboru obecné ochrany přírody a krajiny a odboru legislativního k výkladu pojmů „porost, pěstební důvody kácení dřevin, obnova porostů, výchovná probírka porostů zveřejněné ve Věstníku MŽP č. 1/2014¹⁰, Metodická instrukce odboru obecné ochrany přírody a krajiny MŽP pro zajišťování agendy ochrany

dřevin rostoucích mimo les v okolí nadzemních vedení elektrizační soustavy²). Důvodem pro kácení v oznamovacím režimu podle §8 odst. 2 ZOPK jsou pouze: pěstební důvody, údržba břehových porostů prováděná při správě vodních toků, odstraňování dřevin v ochranném pásmu elektrizační a plynárenské soustavy prováděné při provozování těchto soustav, odstraňování dřevin za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze, a zdravotní důvody. V případě přijetí oznámení o kácení dřeviny je žádoucí prověřit reálný stav dřevin v terénu včetně důvodnosti jejich kácení.

4.4 OOP má podle §8 odst. 2 ZOPK možnost oznámené kácení pozastavit, omezit nebo zakázat v případě, že odporuje požadavkům na ochranu dřevin. Jde o případy, kdy nejsou splněny podmínky pro „oznamovací režim“ (důvody pěstební, zdravotní nebo kácení podle zvláštních předpisů), nebo kdy veřejný zájem na zachování dřeviny převyšuje zájem na jejím pokácení. Vzhledem k tomu, že podle §8 odst. 2 ZOPK vzniká po 15 dnech od podání oznámení právo kácet, je třeba, aby před uplynutím této lhůty bylo příslušným OOP (pokud je to nezbytné) zahájeno řízení o pozastavení, omezení nebo zákazu kácení. Společně se zahájením správního řízení je třeba vydat předběžné opatření podle §61 správního řádu, kterým bude oznamovateli přikázáno, aby se zdržel kácení do doby nabytí právní moci rozhodnutí o pozastavení, omezení nebo zákazu oznámeného kácení. Pokud bude tento postup uplatněn v případě odstraňování dřevin za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze, informuje orgán ochrany přírody neprodleně o zahájení správního řízení o pozastavení, omezení nebo zákazu kácení podle §8 odst. 2 ZOPK příslušný drážní úřad. Drážní úřad má v tomto řízení postavení dotčeného správního orgánu a vydává v rámci něj závazné stanovisko podle §56a odst. 2 zákona o dráhách. V tomto závazném stanovisku drážní úřad posoudí nezbytnost kácení z pohledu zajištění provozuschopnosti železniční dráhy a plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze. Pokud by pozastavením, omezením nebo zákazem kácení došlo k ohrožení tohoto účelu, vydá drážní úřad nesouhlasné závazné stanovisko. Obsah závazného stanoviska je závazný pro výrokovou část rozhodnutí o pozastavení, omezení nebo zákazu kácení. Pokud by s obsahem závazného stanoviska orgán ochrany přírody nesouhlasil, musel by být takový rozpor řešen postupem podle §136 odst. 6 správního řádu. S ohledem na prolínání kritérií, která jsou v řízení o pozastavení, omezení nebo zákazu oznámeného kácení posuzována (stav dřevin v relaci k ohrožení bezpečnosti provozu dráhy a drážní dopravy), vyžaduje řešení každého případu velmi úzkou součinnost obou správních úřadů.

4.5 Při vyhodnocení oznámení o kácení dřevin zvažuje OOP možné ohrožení dalších zájmů chráněných podle ZOPK či dotčení ustanovení jiných zákonů obdobně jako v řízení o žádosti o povolení kácení (srov. článek 3.2 a 3.3.). Jestliže by oznámené kácení mohlo vést k porušení jiných ustanovení ZOPK nebo jiných zákonů, učiní OOP vhodné opatření k zabránění protiprávnímu kácení (může jím být zejména informování oznamovatele o nutnosti získat potřebná povolení, souhlasy, závazná stanoviska apod., či omezení nebo zákaz kácení podle §66 ZOPK).

Článek 5

Aplikace §8 odst. 3 ZOPK

5.1 Zmocnění uvedené v §8 odst. 3 ZOPK bylo naplněno vyhláškou č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení. K aplikaci některých ustanovení této vyhlášky bylo vydáno Metodické doporučení odboru obecné ochrany přírody a krajiny MŽP, zveřejněné ve Věstníku MŽP č. 8/2013.¹¹

Článek 6

Aplikace §8 odst. 4 ZOPK („kácení v krajní nouzi“)

6.1 Oprávnění provést kácení dřevin podle §8 odst. 4 ZOPK má vedle vlastníka nebo nájemce

pozemku jakákoliv další právnická nebo fyzická osoba.

6.2 Náležitosti oznámení jsou uvedeny v §4 odst. 2 vyhlášky č. 189/2013 Sb.

6.3 Vyhodnocení odůvodněnosti kácení spočívá v úvaze o naplnění podstaty pojmů bezprostřední ohrožení života, zdraví, bezprostřední hrozba škody značného rozsahu (viz bod č. 2.13).

6.4 Nutnou náležitostí oznámení vyplývající z §4 odst. 2 písm. e) vyhlášky č. 189/2013 Sb., je doložení skutečností nasvědčujících tomu, že byly splněny podmínky pro postup podle §8 odst. 4 ZOPK, zejména že byla naplněna podmínka bezprostředního ohrožení života, zdraví, případně bezprostřední hrozba škody značného rozsahu. Za doložení těchto skutečností lze považovat zejména fotodokumentaci stavu stromu před kácením, svědeckou výpověď apod. V případě kácení provedeného složkami integrovaného záchranného systému se postupuje dle §4 odst. 3 vyhlášky č. 189/2013 Sb.

6.5 V případech, kdy by OOP prokázal neoprávněné použití („zneužití“) §8 odst. 4 ZOPK, pak vzhledem k tomu, že dřevina je již pokácena, je na místě vést řízení o uložení pokuty, případně aplikovat §86 odst. 2 ZOPK a uložit provedení přiměřeného náhradního opatření k nápravě.

Článek 7

Aplikace §8 odst. 5 ZOPK

7.1 Zmocnění uvedené v §8 odst. 5 ZOPK bylo naplněno vyhláškou č. 189/2013 Sb. o ochraně dřevin a povolování jejich kácení. K aplikaci některých ustanovení této vyhlášky bylo vydáno Metodické doporučení odboru obecné ochrany přírody a krajiny MŽP, zveřejněné ve Věstníku MŽP č. 8/2013.¹¹

Článek 8

Aplikace §9 odst. 1 ZOPK (Uložení náhradní výsadby)

8.1 Náhradní výsadba (viz bod 2.14) ve vazbě na §9 ZOPK představuje nástroj, kterým je realizována kompenzace ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin.

8.2 Náhradní výsadbu je potřeba stanovovat přiměřeně, to znamená v přiměřené výši vzhledem k hodnotě kácené dřeviny, resp. k ekologické újmě, která kácením dřeviny vznikla. Úvaha o ekologické újmě vzniklé kácením dřevin je součástí vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin, prováděného OOP v rámci vedeného správního řízení o povolení kácení (viz bod 3.1.4). Součástí správní úvahy je odůvodnění případného neuložení náhradní výsadby.

8.3 Ke stanovení rozsahu náhradní výsadby (počtu, velikosti jedinců, taxonu a délky povýsadbové péče) je vhodné použít postup podle aktuální verze metodiky Agentury ochrany přírody a krajiny ČR Oceňování dřevin rostoucích mimo les včetně výpočtu kompenzačních opatření za kácené nebo poškozené dřeviny. Metodika a příslušná softwarová aplikace (internetová kalkulačka) oceňování dřevin je dostupná na www.ocenovanidrevin.nature.cz

8.4 OOP náhradní výsadbu ukládá vždy, dospěje-li ve správní úvaze k tomu, že kácením dřevin dojde k ekologické újmě. Zároveň přihlíží k návrhu na kompenzaci újmy, pokud ji žadatel sám navrhuje.

8.5 Výrok rozhodnutí o uložení náhradní výsadby za pokácené dřeviny je neoddělitelnou součástí výroku rozhodnutí o povolení kácení dřevin. Případné odvolání proti uložení náhradní výsadby je nutno vždy považovat za odvolání proti rozhodnutí o povolení ke kácení.

8.6 OOP ve výroku rozhodnutí určí místo (identifikací pozemku, resp. jeho části) a lhůtu pro provedení náhradní výsadby, dále taxon, počet, velikost jedinců a délku povýsadbové péče.

8.7 OOP může uložit následnou péči (viz bod č. 2.15) o dřeviny vysazené jako náhradní výsadba v souladu s §9 odst. 1 ZOPK po dobu maximálně 5 let. V zájmu řádného vývoje náhradní výsadby dřevin je žádoucí uložit provádění následné péče o ni po dobu nejvýše možnou, tedy 5 let. Za účelem optimalizace následné péče o vysázené dřeviny lze pro stanovení podmínek využít standardy péče o přírodu a krajinu, řada A Arboristické standardy - standard SPPK A 02 001 Výsadba stromů - dostupné na <http://www.standardy.nature.cz>

Článek 9

Aplikace §9 odst. 2 ZOPK

Při aplikaci §9 odst. 2 ZOPK se vychází z popisu uvedeného v bodě č. 2.16.

Článek 10

Aplikace §9 odst. 3 ZOPK

10.1 Ustanovení §9 odst. 3 předpokládá povinnou kompenzaci za dřeviny kácené s povolením orgánu ochrany přírody z důvodu výstavby. Stanovení povinnosti zaplatit

v těchto případech odvod, pokud nebyla uložena náhradní výsadba, bylo vedeno snahou přimět investory k pečlivému zvažování umístění a provedení staveb s ohledem na zachování stávajících dřevin. V situaci, kdy nebyl vydán zvláštní zákon k provedení odvodové povinnosti (a odvody tedy nelze ukládat), se jeví jako jediná možnost řešení kompenzace ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin z důvodu výstavby uložení náhradní výsadby.

Článek 11

Aplikace §9 odst. 4 ZOPK

11.1 Přiměřená náhradní opatření k nápravě v souvislosti s poškozováním dřevin, lze ukládat pouze podle §86 ZOPK.

11.2 Za přiměřená náhradní opatření k nápravě jsou vedle náhradních výsadeb považována pěstební opatření, která prokazatelně prodlužují perspektivu jiných dřevin.

11.3 Přiměřená náhradní opatření k nápravě podle §86 nijak neomezují možnost uložení sankcí - pokut podle §87 a §88 ZOPK.

Příloha č. 1: Působnosti OOP související s ochranou dřevin
Působnosti orgánů ochrany přírody související s ochranou dřevin

Ustanovení zákona č. 114/1992 Sb.	Kompetence	Forma	Mimo ZCHÚ a jejich OP a mimo vojenské újezdy a objekty důležité pro obranu státu	V PR a PP a jejich OP mimo CHKO, NP a jeho OP mimo vojenské újezdy a objekty důležité pro obranu státu	V NP, CHKO, včetně všech NPR a NPP a jejich OP mimo vojenské újezdy a objekty důležité pro obranu státu	Na území vojenských újezdů	Na pozemcích a stavbách, které tvoří součást objektů důležitých pro obranu státu mimo vojenské újezdy
§4 odst. 2	závazné stanovisko k zásahu do VKP ze zákona	ZS, R	OÚ ORP - mimo EVL v EVL - KÚ	KÚ	správy, ustanovení se v ZCHÚ uplatňuje pouze podpůrně (zpravidla ve 3. a 4. zóně CHKO)	újezdní úřady, ustanovení se nevztahuje na činnosti konané v přímé souvislosti se zajištěním obrany nebo bezpečnosti státu	MŽP
§4 odst. 2	závazné stanovisko k zásahu do registrovaných VKP	ZS, R	pověřený OÚ mimo EVL v EVL - KÚ	KÚ	zprávy, ustanovení se v ZCHÚ uplatňuje pouze podpůrně (zpravidla ve 3. a 4. zóně CHKO)	újezdní úřady, ustanovení se nevztahuje na činnosti konané v přímé souvislosti se zajištěním obrany nebo bezpečnosti státu	MŽP
§5 odst. 1	omezení rušivé činnosti stanovením závazných podmínek	R	OÚ ORP mimo ZCHD KÚ pro ZCHD	KÚ	Správy (též nařízení správy podle §78 odst. 3)	újezdní úřady	MŽP

§5 odst. 3	uložení zajištění či použití prostředků k zabránění nadměrnému úhynu rostlin nebo živočichů	R	OÚ ORP mimo ZCHD KÚ pro ZCHD	KÚ	správy	újezdni úřady	MŽP
§8 odst. 1	povolení ke kácení dřevin	R	OÚ včetně území CHKO	KÚ	správy s výjimkou území CHKO (v CHKO pouze území maloplošných ZCHÚ a jejich OP)	újezdni úřady, ustanovení se nevztahuje na činnosti konané v přímé souvislosti se zajištěním obrany nebo bezpečnosti státu	MŽP
§8 odst. 2 a 4	přijímají oznámení o kácení a rozhodují o pozastavení, omezení nebo zákazu kácení	R	OÚ ORP	KÚ	správy	újezdni úřady, ustanovení se nevztahuje na činnosti konané v přímé souvislosti se zajištěním obrany nebo bezpečnosti státu	MŽP
§9 odst. 1	uložení náhradní výsadby dřevin	R	OÚ včetně území CHKO	KÚ	správy s výjimkou území CHKO (v CHKO pouze území maloplošných ZCHÚ a jejich OP)	újezdni úřady, ustanovení se nevztahuje na činnosti konané v přímé souvislosti se zajištěním obrany nebo bezpečnosti státu	MŽP

§12 odst. 2	souhlas z hlediska krajinného rázu	ZS, R	OU ORP	KÚ	správy	újezdní úřady, ustanovení se nevztahuje na činnosti konané v přímé souvislosti se zajištěním obrany nebo bezpečnosti státu	MŽP
§43	povolování výjimek ze zákazů v ZCHÚ	R	ust. platí jen v ZCHÚ	KÚ	správy	újezdní úřady	MŽP
§44 odst. 3	souhlas k činnostem a zásahům podle bližších ochranných podmínek ZCHÚ	ZS, R	ustanovení platí jen v ZCHÚ	KÚ	správy	újezdní úřady	MŽP
§45c odst. 2	souhlas se zásahy, které by mohly vést k závažnému nebo nevratnému poškození nebo ke zničení evropských stanovišť anebo stanovišť evropsky významných druhů vyžadujících územní ochranu tvořících předmět ochrany nebo k narušení celistvosti	ZS, R	KÚ	KÚ	Správy	újezdní úřady	MŽP
§45e odst. 2	souhlas k činnostem v ptačích oblastech	ZS, R	KÚ	KÚ	správy	újezdní úřady	MŽP

§45i odst. 1	stanovisko k záměrům z hlediska vlivu na EVL a PO	S	KÚ	KÚ	správy	újezdní úřady	MŽP
§46 odst. 2	souhlas k ošetřování památného stromu	R	pověřený OÚ	KÚ	správy	újezdní úřady	MŽP
§46 odst. 3	souhlas ke stanoveným činnostem v ochranném pásmu památného stromu	ZS, R	pověřený OÚ	KÚ	správy	újezdní úřady	MŽP
§56 odst. 1	výjimky ze zákazů u památných stromů	R	pověřený OÚ	KÚ	správy	újezdní úřady	MŽP
§56 odst. 1	výjimky za zákazů ZCHD rostlin a živočichů	R	KÚ	KÚ	správy	újezdní úřady	MŽP
§66	omezení a zákaz činnosti	R	ČIŽP, OÚ ORP, KÚ	ČIŽP, KÚ	ČIŽP, správy	ČIŽP, újezdní úřady	MŽP, ČIŽP
§80 odst. 2	nařízení omezení nebo zastavení škodlivé činnosti	R	ČIŽP	ČIŽP	ČIŽP	ČIŽP	ČIŽP
§86 odst. 2	uložení přiměřených náhradních opatření	R	OÚ ORP, KÚ, ČIŽP	KÚ, ČIŽP	ČIŽP, správy	ČIŽP, újezdní úřady	MŽP, ČIŽP
§87 odst. 1 až 3	rozhodování o přestupcích	R	OÚ ORP, ČIŽP, stráž přírody (pouze blokové pokuty)	KÚ, ČIŽP	ČIŽP, správy, stráž přírody (pouze blokové pokuty)	ČIŽP, újezdní úřady, stráž přírody (pouze blokové pokuty)	MŽP, ČIŽP
§88 odst. 1 a 2	rozhodování o jiných správních deliktech	R	OÚ ORP, ČIŽP	KÚ, ČIŽP	ČIŽP, správy	ČIŽP, újezdní úřady	MŽP, ČIŽP

Ustanovení zákona č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon)	Kompetence	Forma	Mimo ZCHÚ a jejich OP a mimo vojenské újezdy a objekty důležité pro obranu státu	V PR a PP a jejich OP mimo CHKO, NP a jeho OP mimo vojenské újezdy a objekty důležité pro obranu státu	V NP, CHKO, včetně všech NPR a NPP a jejich OP mimo vojenské újezdy a objekty důležité pro obranu státu	Na území vojenských újezdů	Na pozemcích a stavbách, které tvoří součást objektů důležitých pro obranu státu mimo vojenské újezdy
§59 odst. 1 písm. j)	přijímají oznámení o kácení náletových dřevin na hrázích sloužících k ochraně před povodněmi, ke vzdouvání vody nebo k akumulaci vody		OÚ ORP KÚ	KÚ	správy	újezdní úřady	MŽP

Použité zkratky:

KÚ krajský úřad

NP národní park

NPR národní přírodní rezervace

NPP národní přírodní památka

CHKO chráněná krajinná oblast

OÚ obecní úřad

OP ochranné pásmo

ORP obec s rozšířenou působností

R rozhodnutí

S stanovisko

ZS závazné stanovisko

ZCHÚ zvláště chráněné území

1 Podle §49 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb. mohou správci vodních toků při výkonu správy vodního toku, pokud je to nezbytně nutné a po předchozím projednání s vlastníky pozemků užívat pozemků sousedících s korytem vodního toku, a to:

- a) u vodních toků, které jsou vodními cestami dopravně významnými, nejvýše v šířce do 10 m od břehové čáry,
- b) u ostatních významných vodních toků jiných než pod písmenem a) nejvýše v šířce do 8 m od břehové čáry,
- c) u drobných vodních toků nejvýše v šířce do 6 m od břehové čáry.

2 Věstník MŽP č. 7/2013

3 Obvod dráhy je podle §4 zákona č. 266/1994 Sb. území určené územním rozhodnutím pro umístění stavby dráhy. Obvod dráhy u celostátní dráhy a u regionální dráhy je vymezen svislými plochami vedenými hranicemi pozemků, které jsou určeny pro umístění dráhy a její údržbu. Obvod dráhy u ostatních drah je vymezen svislými plochami vedenými 3 m od osy krajní koleje, krajního nosného nebo dopravního lana, krajního vodiče trakčního vedení, nebo hranicemi pozemku, určeného k umístění dráhy a její údržby, nejméně však 1,5 m od vnějšího okraje stavby dráhy, pokud není dopravní cesta dráhy vedena po pozemní komunikaci.

Stavba dráhy je podle §5 zákona č. 266/1994 Sb. stavba cesty určené k pohybu drážních vozidel a stavba, která rozšiřuje, doplňuje, mění nebo zabezpečuje dráhu bez ohledu, zda je v obvodu dráhy či nikoliv.

Ochranné pásmo dráhy tvoří podle §8 zákona č. 266/1994 Sb. prostor po obou stranách dráhy, jehož hranice jsou vymezeny svislou plochou vedenou:

- a) u dráhy celostátní a u dráhy regionální 60 m od osy krajní koleje, nejméně však ve vzdálenosti 30 m od hranic obvodu dráhy,
- b) u dráhy celostátní, vybudované pro rychlost větší než 160 km/h, 100 m od osy krajní koleje, nejméně však 30 m od hranic obvodu dráhy,
- c) u vlečky 30 m od osy krajní koleje,
- d) u speciální dráhy 30 m od hranic obvodu dráhy, u tunelů speciální dráhy 35 m od osy krajní koleje,
- e) u dráhy lanové 10 m od nosného lana, dopravního lana nebo osy krajní koleje,
- f) u dráhy tramvajové a dráhy trolejbusové 30 m od osy krajní koleje nebo krajního trolejového drátu.

4 Viz Rozsudek NSS sp. zn. 4 As 20/2008

5 Viz závěr č. 88 ze dne 26.3.2010 poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu

6 Sdělení sekretariátu rozkladové komise o výkladech právních předpisů, přijatých výkladovou komisí ministra životního prostředí zveřejněné ve Věstníku MŽP č. 3/2000 a Věstníku MŽP č. 9/2000 - pod pojmem "pěstovány v kulturách" se v ustanovení [§49](#) odst. 2 písm. b) zákona o ochraně přírody a krajiny rozumí, že jde o rostliny úmyslně vysazené, cíleně pěstované člověkem pro užitek nebo okrasu a neponechané samovolnému vývoji bez zásahů nebo vlivů člověka.

7 Viz Rozsudek Nejvyššího správního soudu spis. zn. 3 As 94/2013 - 45 ze dne 17. dubna 2014, a Rozsudek Nejvyššího správního soudu spis. zn. 4 As 20/2008 - 84 ze dne 21. srpna 2008.

8 Podle [§11](#) odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb. vydávají správní úřady a orgány krajů a obcí svá rozhodnutí podle zvláštních právních předpisů, jimiž mohou být dotčeny zájmy státní památkové péče na ochraně nebo zachování kulturních památek nebo památkových rezervací a památkových zón a na jejich vhodném využití, jen na základě závazného stanoviska obecního úřadu obce s rozšířenou působností, a jde-li o národní kulturní památky, jen na základě závazného stanoviska krajského úřadu. Závazné stanovisko orgánu státní památkové péče může mít v některých případech formu rozhodnutí ([§44a](#) zákona č. 20/1987 Sb.), které by mělo předcházet povolení ke kácení dřevin.

9 Podle [§59](#) odst. 1 písm. j) zákona č. 254/2001 Sb. je vlastník vodního díla povinen odstraňovat náletové dřeviny z hrází sloužících k ochraně před povodněmi, ke vzdouvání vody nebo k akumulaci vody; na tyto povinnosti se s výjimkou ochrany památných stromů, zvláště chráněných druhů rostlin, zvláště chráněných živočichů a volně žijících ptáků, nevztahuje zákon o ochraně přírody a krajiny. Před jejich odstraněním, není-li nebezpečí z prodlení, je vlastník vodního díla povinen oznámit svůj záměr orgánu ochrany přírody.

10 Věstník MŽP č. 1/2014

11 Věstníku MŽP č. 8/2013